

ДИДАКТИЧНІ МАТЕРІАЛИ

До фільму

«Ми - найкращі!»

Для роботи в рамках:

- Кіноклубів;
- Дискусійних клубів;
- Позашкільних занять;
- Учбового процесу.

МИ – НАЙКРАЩІ! VI ÄR BÄST!

КРАЇНА: Швеція, Данія
ЖАНР: драма, музичний фільм
ТРИВАЛІСТЬ: 102
РЕЖИСЕР: Лукас Мудіссон

Стокгольм, 1980 рік. Три дівчинки вирішують створити панк-рок-гурт не зважаючи на те, що у вони не мають музичних інструментів, а всі навколо запевняють, що панк-рок помер.

СЮЖЕТ:

Бобо - пацанкувата дівчинка в окулярах та Клара - комунікабельне дівча з ірокезом – найкращі подруги. Не зважаючи на те, що Бобо не носить панківську зачіску, обоє дівчат панки.

Подругам байдуже на презирство з боку захоплених дітей диско (диско на той час на піку популярності). Вони, як і багато інших панк-груп до того часу та після, ігнорують той факт, що жодна з них не вміє грати на музичних інструментах. Одного разу, імпровізуючи під час уроку фізкультури, дівчата вигадують пісню «Ненавиджу спорт!».

Надихнувшись, вони вирішують створити музичний гурт, використовуючи для гри інструменти місцевого молодіжного центру. Але коли відсутність навичок гри на музичних інструментах дає про себе знати, вони вирішують, залучити когось, хто б знав хоча б декілька акордів. У цей момент Бобо та Клара помічають на шкільному концерті Гедвіг - скромну дівчину виховану у ревній католицькій сім'ї.

Гедвіг, незважаючи на відносно другорядний характері її ролі, піддається найдраматичнішим та найвагомим змінам у сюжеті. У той час, як в центрі подій Бобо і Клара продовжують сперечатися впродовж пригод, зокрема, з місцевою хлопчачою панк-групою, учасники-хлопці якої стають об'єктами їх прихильності.

Увага у фільмі зосереджується на взаємодії дівчаток, їхньому вмінні

знаходити одна в одній джерело сили і підтримки, індивідуальність та інші хороші речі. Історія чарівно безтурботна і з рисою автентичності, що дозволяє кожен момент відчувати реально. У фільмі неодноразово програється один і той же трюк: перехід від глузування з панку в бік доброзичливих обіймів - Мудіссон виліпив солодкий, енергійний гімн, оду

підлітковому духу. Стрічка знята на основі графічного роману дружини режисера Коко Мудіссон.

РЕЖИСЕР:

Лукас Мудіссон – сучасний шведський режисер, володар численних нагород, серед яких «Золотий Ведмідь» Берлінського кінофестивалю. У віці 18 років Лукас дебютував як поет із збіркою віршів «Неважливо, де вдарять блискавки». До 23 років він встиг випустити п'ять збірок поезій. Закінчив режисерський факультет Драматичного інституту (Dramatiska Institutet). Там і зняв свої перші короткометражні фільми.

Повнометражним дебютом Мудіссона став фільм «Покажи мені любов» (1998), що розповідає про перші любовні переживання двох школярів з маленького провінційного міста. Картина мала великий успіх у критиків і глядачів з усього світу та отримала численну кількість нагород. Сам Мудіссон став володарем національної кінонагороди Швеції «Золотий жук», що

присуджується кращому режисерові.

З перших художніх фільмів Мудіссон запам'ятовується своїми пронизливим почуттям соціальної сатири і напрочуд вдало прописаними персонажами.

Друга робота Мудіссона - комедія «Разом» (2000), що розповідає зворушливу історію про життя комуни шведських хіпі, - також мала величезний глядацький успіх та стає одним з касових лідерів у Швеції.

Своїм наступним фільмом режисер здивував багатьох. Зйомки картини «Ліля назавжди» (2002), що оповідає про пригоди молодої російської дівчини, проходили на території колишнього Радянського Союзу російською мовою. Ця стрічка була зовсім позбавлена оптимізму, яким проникнуті перші дві роботи режисера. Проте Мудіссон вдруге був визнаний кращим режисером року у власній країні.

У 2004 році вийшла картина «Дірка в моєму серці», яка ознаменувала поворот режисера в сторону авангардного кінематографа. Радикалізм «Дірки в моєму серці» припав до смаку небагатьом: за цю картину Мудіссон зазнав численних нападів з боку критиків і глядачів. Наступною роботою режисера стала стрічка «Контейнер» (2006), в якій він продовжив свої експерименти в області радикального кіноавангарду.

У 2007 році режисер знову повернувся до жанрового кіно, розпочавши зйомки драми «Мамонт». На головну роль був запрошений мексиканський актор Гаель Гарсія Берналь. Робота над фільмом проходила в Південно-Східній Азії, а прем'єра картини відбулася в 2009 році.

У 2007 році всесвітньо відоме видання «Guardian» віддало 11-е місце Мудіссону в списку кращих режисерів світу, описуючи його режисерський стиль як "щиросердний і безкомпромісний».

Мудіссон мешкає в Мальме зі своєю дружиною, письменницею і графічним романістом Коко Мудіссон і їхніми трьома дітьми. Серед багатьох книг, які він читав під час своєї творчої перерви у 2008, був графічний роман його дружини "Ніколи На добраніч" - автобіографічна розповідь про дитинство на початку 80-х років, після того, як панк нібито помер і панувала Нова Хвиля. Незабаром твір став вихідним матеріалом для творчого і духовного повернення Мудіссона. «Я просто відчув одного дня, що тепер я маю зробити інший фільм, щось веселе. Життя важке».

«Це про Коко і про те, як вона виросла» сказав Мудіссон. «Але це також той же час, коли виріс я. Я слухав ту ж музику, і у нас було багато однакового досвіду.»

Коко Мудіссон, фото 1982 р.

СОЦІАЛЬНО – ПСИХОЛОГІЧНА ІТЕРПРИТАЦІЯ

Стрічка Лукаса Мудісона «Ми - найкращі» - це маніфест бунту та життя наповну. «Ми – найкращі» - багатогранний фільм, що порушує теми відмінності, дорослішання, підліткового життя, толерантності, самореалізації та самоствердження, а також взаємовідносин батьків і дітей.

Тема відмінності

Однією з важливих проблем, порушених у фільмі, є проблема життя та розвитку у середовищі, де відмінність та несхожість, наявність власних смаків, відмінних від загалу, може означати вигнання. Фільм зачіпає питання відстоювання власних інтересів та вподобань і показує важливість боротьби за власне «Я» та індивідуалізм, який не варто втрачати у погоні за місцем у колективі. Головні героїні фільму від початку і до самого кінця залишаються абсолютно відмінними від більшості своїх однокласників. Клара та Бобо непопулярні дівчата: вони дивно вдягаються, люблять інакшу музику, та мають нестандартне мислення, тоді як всі інші знаходяться під впливом нових змін та віянь. Дівчата слухають панк-рок, вирішують організувати власний гурт і пишуть пісню з провокаційною назвою «Ненавиджу спорт!» Вони обирають не той шлях, який зробить їх частиною колективу, а який задовольнить їхню внутрішню потребу у самореалізації. Це шлях підлітка, який усвідомлює власну особливість і не боїться її проголошувати. Така позиція вимагає великої сміливості і вміння відстоювати власну думку. Для підлітка дуже важливо самореалізуватися та стати частиною колективу, проте останнє інколи змушує дитину відмовлятися від власних інтересів, аби не виділятися із маси. Жертвуючи власними вподобаннями та думками, підліток руйнує власну особистість у погоні за визнанням більшості. Дуже важливо знайти баланс між власним «Я» та колективом, і не піддаватися його диктату, якщо загальні інтереси суперечать особистим.

З одного боку ми бачимо, що Клара та Бобо показують себе незалежними від думки загалу і зневажають їхні вподобання, проте з іншого боку явно відчувається їхнє бажання бути визнаними оточуючими. Клара навіть заявляє, що не хоче грати у гурті, якщо вони не зможуть виступити на концерті. Бавлячись, дівчата співають: «Ми найкрасивіші дівчата в школі!» Дані вигуки розкривають їхнє бажання бути популярними, не зважаючи на те, що вони не вважають середовище, в якому знаходяться, гідним, оскільки усі учні підкорилися новим віянням та трендам. Це природня поведінка для підлітка, який бажає залишитися особистістю, відрізнитися від інших, але все одно бути визнаним соціумом.

Тема толерантності

Тема відмінності у свою чергу відкриває шлях для обговорення теми толерантності. Через увесь фільм проходить ідея поваги та розуміння до людей, що мають, відмінні від ваших власних, думки та позиції. Клара та Бобо мають досить радикальні налаштування по відношенню до своїх однолітків через їхні дивні смаки. Проте дівчата виявляються теж вигнанцями, тому розуміння того, як важко пристосовуватися у світі, де тебе не сприймають таким, який ти є, робить дівчат, в деякому розумінні, толерантними по відношенню до Гедвіги. Самі дівчатка не релігійні, проте погоджуються прийняти те, що Гедвіг вірить і намагаються не переконувати її у протилежному.

Не зважаючи на те, що всі троє дівчат мають спільні інтереси, смаки в музиці і є непопулярними дівчатами в школі, вони все одно різняться за своєю поведінкою та позиціями.

Найбільш радикальною є Клара, яка не сприймає інших точок зору і вважає свою позицію єдиною. Бобо, на відміну від Клари, не вважає за потрібне нав'язувати свою точку зору, проте і не піддається нав'язуванню іншим. Гедвіга ж представляє образ крайньої толерантності. Вона не нав'язує свою позицію і не дає негативну оцінку позиціям інших. У її розумінні, кожен має право на свою думку і свій світогляд. Тут автори стрічки чітко показують ідею толерантності серед підлітків, які зазвичай ділять на

чорне та біле і досить агресивно ставляться до того, чого не сприймають самі. Толерантність - поняття, яке потрібно обговорювати з дітьми з раннього віку, тому дуже важливо розібратися, що воно являє собою і хто така толерантна людина.

Толерантність - це здатність без агресії сприймати думки, поведінку, форми самовираження та спосіб життя іншої людини, які відрізняються від власних.

Виникла толерантність у західній цивілізації на релігійному рівні. Виникнення цього терміну пов'язують з підписанням Нантського едикту.

Передусім толерантність означає доброзичливе та терпиме ставлення до чогось. Основою толерантності є відкритість думки та спілкування, особиста свобода індивіда та поцінування прав та свобод людини. Толерантність означає активну позицію людини, а не пасивно-терпиме ставлення до навколишніх подій, тобто толерантна людина не повинна бути терпима до всього, наприклад до порушення прав людини чи маніпуляцій та спекуляцій. Те що порушує загальнолюдську мораль не повинно сприйматись толерантно.

Тому потрібно розрізняти толерантну поведінку та рабську терпимість, яка не приводить ні до чого хорошого. Потрібно пильно розрізняти ці поняття, бо маніпулятори (в тому числі більшість політиків) закликають до лже-толерантності, оскільки людьми, які відносяться до всього лояльно легше управляти.

Отже, толерантність є доволі тонкою категорією, якої безумовно потрібно дотримуватись, оскільки вона визначає моральний, суспільний і демократичний розвиток суспільства.

Підлітковий вік

Однією з основних тем стрічки є проблеми підліткового віку, які постають перед головними героїнями фільму – питання дорослішання, усвідомлення себе як особистості, проголошення власної свободи і незалежності, а також адаптації у соціумі.

У фільмі героїні на початку підліткового віку, ще тоді, коли турботи щодо майбутнього їх не зачіпають. Це є одним з найважливіших рішень, що дозволяє режисеру грати на краю невинності, в момент, коли ці діти вже починають формувати для себе ідею про те, ким вони збираються бути в якості самостійного дорослого, але коли хвиля гормональної статевої зрілості ще не сколихнула все. Таким чином, навіть один великий конфлікт, який виникає між Бобо і Кларою, коли вони обидві западають на одного хлопця, набагато менш важливий сам по собі, ніж в контексті їхньої дружби. У ранньому підлітковому віці (від 10 до 14 років) центральними питаннями є питання незалежності й усвідомлення себе, інтерес до власного тіла, інтерес до однолітків, їхніх цінностей і моделей поведінки, зменшується інтерес до світу дорослих. Власні цінності протиставляються цінностям родини. Підліток у цьому віці занурений у себе, зростає кількість конфліктів із приводу школи, хатньої роботи, вибору друзів. У підлітка з'являється прагнення бути в групі, з'являються «герої», підліток центрується на сьогоденні, стає егоцентриком. Підліток може стати більш замкнутим або сором'язливим, іноді від сором'язливості й непевності в собі з'являється деяка розв'язність у поведінці. Цілком ймовірно, що дівчата поводять себе досить розкуто через власну непевненість та нелюбов до себе. Особливо це можна спостерігати на персонажеві Бобо, яка не любить себе та намагається всіляко сподобатися хоча б комусь із хлопців. Іноді у підлітків з'являється відчуття власної невразливості, прагнення перевірити себе, що призводить до поведінки, що межує з ризиком. Приклад поведінки такого типу можна спостерігати, коли дівчата разом з майже незнайомим їм хлопцями посеред зими забираються на дах будинку.

Більшість підлітків страждає від того, що їх ніхто не розуміє. Особливо складними стають стосунки між дітьми та батьками, які в подальшому стануть визначними у формуванні вже дорослої особистості. У стрічці ми бачимо три сімейні моделі, які так чи інакше впливають на дівчат. Бобо живе з мамою, яка намагається знайти собі чоловіка. Жінка часто затримується на вечірках, приходиться додому пізно і не дуже слідкує за тим,

чим займається дівчинка, тому героїня Бобо – це образ підлітка занадто самостійного як для свого віку, і який сам вирішує коли і що йому робити. Також можна прослідкувати, що дівчинка, спостерігаючи за тим, як страждає її мама, сама боїться бути відторгненою хлопцями.

Клара живе в повній сім'ї з татом, мамою та сестрою з братом. Дівчинка досить впевнена у собі та більш розкута, оскільки звикла завойовувати увагу у багатодітній сім'ї. Її сім'я має досить здорову сімейну атмосферу: батьки дівчинки лояльні та проявляють повагу до вибору дівчинки.

Гедвіга, на противагу двом іншим дівчаткам, чемна дитина, вихована віруючою жінкою. В її сім'ї важливими є взаємо пошана та повага до вибору іншого.

Питання для обговорення:

1. Як ви гадаєте, чи була якась особливість у дівчатах? Вони справді були не такі, як інші?
2. Чому дівчатка не були популярними в школі? Як ви думаєте, є ґрунтовні на те причини?
3. Чи можете ви назвати відмінності, які є між вами і вашим другом?
4. Чи хотіли б ви бути на когось схожі або мати риси, які має хтось знайомий вам?
5. Чи знаєте ви, що таке толерантність?
6. Чи має бути грань толерантності?
7. Чи потрібна толерантність у сучасному суспільстві?
8. Що таке упереджене ставлення?
9. Чи ставали ви коли-небудь жертвою упередженого ставлення? Упереджено ставалися? До кого? Чому?
10. Чи важливе перше враження від зустрічі з людиною? Чи завжди воно правдиве?
11. Наскільки важливою є думка загалом для вас? Яку роль вона відіграє у нашому житті та способі існування?
12. Чому людям важко сприймати відмінні від їхніх власних точки зору?
13. Спробуйте порівняти дівчат. Чи можете ви сказати, що вони однакові?
14. Якими, на вашу думку, мають бути друзі? Вони повинні бути схожими? Різними? У чому? Чому?
15. Що спонукає людей до ексцентричних вчинків?
16. Чому визнання важливе для людей?
17. Яким чином ситуація у сім'ї може вплинути на дітей?
18. Чи знаєте ви які є періоди розвитку людини: від дитинства до дорослішання? Як ви гадаєте на якому періоді зараз знаходяться головні героїні?
19. Опишіть основні моменти підліткового віку.
20. Які його прояви ви бачите в головних героїв?

Вправа: «Чим ми схожі»

Цілі: створення невимушеної, доброзичливої атмосфери у групі; підвищення внутрішньогрупової довіри і згуртованості членів групи.

Проведення: члени групи сидять у колі. Ведучий запрошує в коло одного з учасників на основі якої-небудь реальної чи уявленої подібності із собою. Наприклад: «Світлано, вийди, будь ласка, до мене, тому що в нас із тобою однаковий колір волосся (або ми схожі тим, що ми жителі Землі, або ми одного зросту тощо)». Світлана виходить у коло і запрошує вийти кого-небудь з учасників у такий самий спосіб. Гра триває доти, доки всі члени групи не стануть у колі.

ПЕДАГОГІЧНА СКЛАДОВА

На уроці *людина і світ/ охорони здоров'я/етики* з учнями старшої школи можна обговорити молодіжні субкультури.

Субкультура — це певний стиль, спосіб життя і мислення окремих соціальних груп всередині суспільства.

Почасти виникнення субкультур пов'язане з притаманною віком критичністю, уявленням, що «історія починається з нас». Позначається і те, що молодь за своєю природою націлена на перетворення, створення нового.

Усі види молодіжної субкультури — це неформальні об'єднання молоді, яким притаманні певні ознаки:

1. Неформальні колективи не мають офіційного статусу.
2. Слабко виражена внутрішня структура.
3. Більшість об'єднань має слабко виражені інтереси.
4. Слабкі внутрішні зв'язки.
5. Дуже складно визначити лідера.
6. Програма діяльності відсутня.
7. Діють з ініціативи невеликої групи зі сторони.
8. Становлять альтернативу державним структурам.
9. Дуже важко піддаються класифікації.

Причини широкого поширення в сучасному суспільстві молодіжної субкультури:

- В субкультурній спільноті підліток отримує можливість належати до обраної групи однолітків, яка є для нього референтною, виникає об'єднує почуття «ми», що підвищує рівень психологічної значущості кожного, дає якусь гарантію (або її ілюзію) незалежності і захищеності від суспільства;
- Субкультура дозволяє краще відчутти і проявити самостійність свого «я»;
- Допомогає підлітку звільнитися від тяжких переживань, викликаних конфліктом із зовнішнім світом дорослих, з панівною в суспільстві культурою.

Питання для обговорення:

1. Що таке субкультура?
2. Що таке мейн-стрім?
3. Як ви ставитесь до молодіжних субкультур? Це позитивне суспільне явище чи ні?
4. Чому люди стають представниками тої чи іншої субкультури?
5. Представники яких субкультур зображені на картинках? Охарактеризуйте ці субкультури.

6. Які субкультури вам імпонують?
7. Чи належите ви до якої-небудь субкультури? Чому?

Фільм можна використати як учбовий матеріал на уроках *музики*. У стрічці наглядно представлені 2 напрямки у музиці – *панк-рок* та *нова хвиля*. З учнями можна розглянути історію рок музики та нові віяння, які прийшли у 1980-х. Також цікавою для обговорення стане тема мюзиклів та музичних фільмів.

Панк-рок — напрям у рок-музиці, що виник у середині 1970-х рр. у США і Великій Британії, у якому поєднувалися соціальний протест і музичне неприйняття тодішніх форм року: культивувалися нарочито примітивна гра і завзятість раннього рок-н-ролу. До 1977 року панк-рок, завдяки своїй скандальності, був одним з найпомітніших явищ в рок-музиці Великій Британії. З часом жанр породив безліч різновидів і досі притягує чимало молодих виконавців.

Для композицій панк-року в цілому властиві швидкий темп, коротка тривалість, простий акомпанемент, розв'язна і часто агресивна манера співу. Тексти пройняті нігілізмом і соціально-політичною тематикою. У кожному різновиді панк-року є свої індивідуальні ухили. Панк-рок нерозривно пов'язаний з субкультурою панку, для якої характерна етика субкультури DIY «все-сам», епатаж і загальний нонконформізм. Перша хвиля панк-року прагнула бути агресивно сучасною, заперечуючи бундючність та сентиментальність рок-музики початку 1970-х.

Панк-гурт Sex Pistols

Нова хвиля або нью-вейв – напрямок у музичному мистецтві. Цим терміном позначають різні жанри рок-музики, що виникли в кінці 1970-х - початку 1980-х років і порвали стилістично та ідейно з попередніми жанрами року. Музика Нової хвилі є неоднозначною категорією поп- і рок-музики в період з кінця 1970-х до середини 1980-х, що має зв'язки з панк-роком. Музика Нової хвилі також спочатку розглядалася як панк-рок, перш ніж виділилася в якості окремого жанру, включаючи аспекти електронної та експериментальної музики, субкультури модів, диско і поп-музики 1960-х років. Нова хвиля відрізняється від постпанк-руху тим, що вона відображає характеристики, загальні для поп-музики, хоча вона включає в себе більшу частину оригінального звуку і ідей панк-року, але в той час більш складна в музиці і текстах. Загальні характеристики Нової хвилі включають в себе використання синтезаторів, важливість стилю і мистецтва, а також більшу різноманітність. Нова хвиля розглядається в якості одного з найбільш авторитетних жанрів 1980-х років. Цей жанр став невід'ємною частиною MTV, і популярність деяких груп була частково пов'язана з широкою ротацією їх кліпів на каналі. У середині 1980-х років, відмінності між новою хвилею та іншими жанрами музики стали стиратися. Відродження в 1990-х і початку 2000-х років були короточасними, але в 2004 році почалося зростання популярності, а в подальшому Нова хвиля вплинула на різні музичні жанри.

Питання для обговорення:

1. Яку музику ви любите слухати? Чому саме така музика?
2. Які напрямки в музиці вам відомі?
3. Як ви вважаєте, що робить певні музичні твори популярними?
4. Як ви думаєте, що символізує панк?
5. Які панк-гурти ви знаєте? Чи подобається вам їх творчість?
6. Які гурти відомі у 80-х ви знаєте? Чи слухаєте ви музику того періоду? Чому?

КІНЕМАТОГРАФІЧНА СКЛАДОВА

Фільм «Ми - найкращі» створений у жанрі музика та драма. Фільми, в яких використовується музична складова, мають особливості у виробництві та вимагають великої частини роботи зі звуком. Перш ніж говорити про звукове оформлення фільму, варто розпочати з історії появи звуку в кіно.

Кінематограф став звуковим наприкінці 20-х років минулого століття, і це була справжня революція, яка істотно змінила виражальні засоби цього виду мистецтва.

У 1927 році суспільству був представлений перший звуковий фільм «Співак джазу». Йшлося вже не про музичний супровід фільму – герой говорив з екрану. У даному фільмі це було всього кілька реплік, однак це було настільки по-новому, що викликало резонанс у суспільстві.

Глядачі зустріли звукові фільми захоплено. Втім, актори німого кіно, в тому числі і знаменитий Чарлі Чаплін, вважали, що з приходом звуку, акторська гра втратить свою виразність. Це було частково правдою, грати в звукових фільмах дійсно було набагато простіше, але можливостей для відтворення реальності стало набагато більше.

Поява звуку в кіно вплинула не тільки на технічні аспекти кінематографа, а й на стилістику. Звук посилював ефект реальності того, що відбувається на екрані. З народженням звукового кіно, збільшилася якість демонстрації фільмів.

Спочатку звук в кіно був фотографічним. На непрозору область кіноплівки наносилася звукова доріжка, ширина якої змінювалася залежно від коливань звуку. В кінці 1950 років з'явилася альтернатива цієї технології - магнітний звук. На кіноплівку наносилися смужки оксиду металу, і звук записувався на магнітні смуги. Зчитувалося звучання за допомогою магнітної головки, як у магнітофона. Технологія магнітного звуку допомогла досягти стереоефектів в кіно, які популярні навіть сьогодні.

Першою компанією що займалася створенням звукових фільмів була кінофабрика «Уорнер Бразерз». Під час становлення звукового кіно з'явилося безліч однотипних фільмів, вся суть яких зводилася до діалогу, і кінокритики вважають це мінусом. Однак з розвитком звуку збільшувалася і тривалість кінострічок, і їх складність. Режисери отримували нові можливості для розкриття тієї чи іншої теми і демонстрації видовищних сцен. Спецефекти в кіно стали нерозривно пов'язані зі звуком.

Якість демонстрації фільмів робило кінематограф дедалі популярнішим в суспільстві. Перші звукові фільми стали основою для створення масштабних картин зі спецефектами, якими ми можемо насолоджуватися в наш час.

Музичний фільм та мюзикл

Музичний фільм — жанр кіномистецтва, в якому за допомогою виразних засобів кінематографу створюють візуальний еквівалент музиці. Це рідко вдається тому, що за формою ці два мистецтва дуже відмінні, проте образність є основою для кожного з них. Тому якщо до музичного ряду вдало знайдена драматургія, монтажна ритміка, тональність, колорит та композиція кадрів це створює ще більш хвилюючі образи. Ці образи є симбіозом візуального та музичного мистецтва.

Особливість цього жанру кіномистецтва полягає в тому, що актори фільму не тільки беруть участь у діалогах, але і виконують пісні, зміст яких доповнює сюжет. Безліч музичних фільмів знімається на основі мюзиклів і оперет. Також музичні фільми часто стають зручним форматом для професійних співаків, запрошених грати головні ролі. До музичних також відносять фільми, в яких актори не співають, а танцюють під музику, причому ці танці є частиною сюжету (наприклад, х / ф «Зимовий вечір у Гаграх»).

Музичний фільм притаманний не тільки художньому кінематографу, але і для інших родів цього мистецтва. Зокрема для документального кіно в якому просто фантастично може поєднуватись реальність життя і музика. Яскравий приклад тому «Клуб Буена-Віста» режисера Віма Вендерса.

Першим в історії музичним фільмом став «Співак джазу» («The Jazz Singer», 1927); в Європі - «Під дахами Парижа» (1930) Рене Клера, в Радянському Союзі - «Веселі хлопці» (1934).

Мюзикл - жанр музичного фільму, основу якого складають спів та хореографічні номери, що представляють собою єдине ціле і об'єднані єдиним художнім задумом.

Мюзикл як сценічний жанр з'явився в США в кінці 19 - початку 20 століття, а в 1920-ті роки мюзикли почали екранізувати, що зробило цей жанр ще більш популярним. Мабуть, кіномюзикл - єдиний жанр, який так тісно пов'язаний зі злетами і падіннями Голлівуду. Фільм «Співак джазу» (1927) за участю бродвейської зірки Ела Джолсона в строгому сенсі слова не можна назвати мюзиклом, це була тільки заявка, але вже в наступному фільмі «Без розуму від пісень» (також за участю Джолсон) чіткіше позначилися його жанрові музичні риси. У 1929 на екрани вийшов мюзикл «Бродвейська мелодія», відразу став одним з найкасовіших фільмів того часу. Крім того, фільм «Бродвейська мелодія» першим з мюзиклів був удостоєний премії «Оскар».

У 1930-і роки, золотий вік Голлівуду, популярність мюзиклу зростає завдяки ведучому голлівудському хореографу-постановнику Банні Берклі, який зумів надати цьому жанру стрімкий електризуючий характер. У його відомих мюзиклах «золотошукачок 1933 року» (1933), «42-а стріт» камера Берклі була постійно в русі - то ковзала уздовж дзеркальної поверхні підлоги, то спрямовувалася в гущу танцюючих, де мелькали їх руки і ноги.

Іншим королем мюзиклу 1930-х років був чудовий танцівник Фред Астер, який виступав зі своєю постійною партнеркою Джинджер Роджерс. Актор був не тільки постановником танців в мюзиклах, а й автором пісень («Карколомна капелюх», 1935, «В ритмах свінгу», 1936, «Потанцюємо», 1937 і ін.).

Мюзикл у всьому світі сприймається перш за все як американський жанр, а й в інших країнах до жанру мюзиклу також зверталися провідні режисери - у Франції Ж. Демі поставив свій найвідоміший фільм «Шербурзькі парасольки» (1964) з чарівною музикою М. Леграна, одухотворена лірична розповідь про кохання. Фільм був удостоєний головного призу на МКФ в Канні.

У радянському кіно мюзикл не мав таких чітко окреслених рамок, як американський фільм, і завжди тяжів до музичного. І все-таки, незважаючи на розмитість кордонів у визначенні жанру, серед величезної кількості радянських музичних фільмів можна виділити стрічки, спорідненість яких з мюзиклом не викликає сумнівів. Це «Мелодії Верейського кварталу» (1973) Г. Шенгеля, «Романс про закоханих» (1974) А. Михалкова-Кончаловського і деякі інші. Успішно в жанрі мюзиклу-екранізації працюють режисер Л. Квініхідзе («Солом'яний капелюшок», «Небесні ластівки», «31 червня»), Е. Гінзбург («Острів загиблих кораблів») та інші.

Питання для обговорення:

1. Як ви гадаєте, коли в кіно з'явився звук?
2. Яким чином передавалася мова до появи звуку в кіно?
3. Ви коли-небудь дивилися німі фільми? Які німі фільми ви знаєте?
4. Чи знаєте ви, що таке музичний фільм? Мюзикл? Чим вони відрізняються?
5. Які мюзикли ви знаєте?
6. Чи можете ви описати характер мюзиклів? Які вони зазвичай бувають?
7. В чому особливість мюзиклів?
8. У вас є улюблений мюзикл?
9. «Ми найкращі» - мюзикл чи музичний фільм?
10. Які музичні фільми ви знаєте?
11. Якого настрою зазвичай мюзикли? Які настрої вони несуть?
12. У чому комерційний успіх мюзиклів?
13. Що мають вміти робити актори, які грають у мюзиклах?

ІСТОРИЧНА СКЛАДОВА

Стрічка «Ми – найкращі!» вийшла на екрани у 2013 році. Фільм привернув увагу на фестивальних показах на Венеційському кінофестивалі, у Торонто, Токіо тощо (загалом 18 номінацій та 13 нагород). Окрім вдалої фестивальної долі, фільм завоював увагу і широкого глядача. У Швеції він мав неймовірний успіх.

Шведське кіно відомо такими характерними особливостями, як тривалі і серйозні роздуми про характер людини, умови її існування. При цьому, тривалий час існувала поширена проблема доведення до широкої публіки нестандартного авторського кіно. Але вже зараз плеяда талановитих режисерів нового покоління, що працює в різних жанрах і напрямках, здатна голосно заявити про себе всьому світу. Лідеру сучасного шведського кінематографа Лукасу Мудіссону вдається знімати дуже просте за формою, але дуже багате за змістом кіно, про яке ще довго говорять критики і глядачі.

Шведські фільми радують глядачів довгі роки. Саме ця країна, разом з Данією, стала однією з перших, де зародилася власна кіноіндустрія. Nordisk Film і Svenska Biografteatern, засновані в 1906-му і 1907-му роках відповідно - це одні з найстаріших кінокомпаній світу.

Повоєнний період став золотим століттям німого кіно Швеції, причому багато шедеврів того часу знімалися за літературними творами, наприклад, «Гроші пана Арне» або «Візник» за творами Сельми Лагерлеф. З початком Другої Світової значно зросло виробництво розважальних стрічок, збільшився професіоналізм зйомок, виростили вимоги до їх змісту. Поширення отримали також релігійні, соціальні, національні сюжети.

Після поразки Німеччини укладена кон'юнктура виявилася не на користь шведських фільмів, розрахованих на масового глядача, що парадоксальним чином позначилося на прагненні акторів проявити себе в мистецтві. Чотири провідні кінокомпанії (SF, Eurora Film, Sandrews і Nordisk Tonefilm) в наступне десятиліття надавали акторам і ряду серйозних режисерів значну свободу дій. У цей час Ханс Екман створив свої найкращі фільми, в тому числі «Дівчина і гіацинти» (1950), а Альф Шеберг картиною «Фрекен Юлія» (1951) знову приніс всесвітню славу шведському кіно. Одночасно швидко йшла вгору кінокар'єра Інгмара Бергмана, його стрічка «Усмішки літньої ночі» отримала приз і загальне визнання на Каннському кінофестивалі 1956 року. Згодом Бергман став визнаним класиком світового кінематографа, а його фільми справили значний вплив на багатьох режисерів.

В кінці 50-х років в шведській кіноіндустрії настала криза, це значною мірою було пов'язане з появою телебачення. Одночасно зі зниженням кількості глядачів і закриттям кінотеатрів у кінокомпаній виникло небажання йти на художні ризики. В цей же час у публіки користувалися попитом екранізації дитячих творів Астрід Ліндгрєн, здійснені Улле Хельбумом.

Художню складову шведського кіно врятувала так звана кінореформа 1963 року, суттю якої була фінансова підтримка державою виробництва високохудожніх фільмів. Значна роль в цьому процесі відводилася новоствореному Шведському кіноінституту. Подібний підхід незабаром приніс свої результати і дозволив дебютувати в таким молодим режисерам, як Вільгот Шеман, Бу Відерберг, Май Цеттерлінг, Ян Труелль, Чель Гредє і Рой Андерссон.

У 1960-1970-х рр. у шведський кінематограф прийшла група молодих режисерів, фільми яких зачіпають соціально-економічні проблеми: становище робітників («Вороний квартал» (1965), «Одал-31» (1969), «Джо Хілл» (1971) режисера Б. Відерберга); долі селянства («Ось воно, твоє життя» (1967), «Емігранти» (1970), «Нова земля» (1972), два останніх — за романами В. Муберга, режисера Я. Троелля); проблеми молоді («Ула і

Інгмар Бергман, шведський режисер

Юлія» (1967), «Мрія про свободу» (1969) режисера Я. Хальдоффа, «Ельвіра Мадіган» (1967) режисера Відерберга, «Шведська історія кохання» (1970) режисера Р. Андерсона).

У 1970–1980-х рр. у Швеції настав новий спад відвідуваності кінотеатрів, відбувалося зниження ефекту від здійсненої реформи 1963 р.. Але продовжував залишатися популярним жанр кінокомедії. У цей час виходять картини такі, як «Пригоди Пікассо» (1978), «Лейф» (1987), «Чартерний рейс» (1980) і «Моє собаче життя» (1985).

У 1990-і рр. «створив собі ім'я» Рікард Хуберт знявши серію фільмів про «сім смертних гріхів». Тоді ж почав свою кінокар'єру і Лукас Мудіссон, славу якому приніс фільм «Покажи мені любов».

*Кадр із фільму "Покажи мені любов"
(реж. Лукас Мудіссон)*

На сьогоднішній день Швеція є лідером за кількістю вироблених в рік фільмів серед країн Скандинавського регіону. Крім того, Швеція, як і інші країни Північної Європи, орієнтована в основному на співпрацю усередині регіону, що абсолютно не заважає випускати на широкий екран близько тридцяти повнометражних фільмів на рік. Від 25% до 30% фільмів в прокаті займають картини локального виробництва.

Питання для обговорення:

1. Які шведські кінофільми ви бачили?
2. Яких шведських режисерів ви знаєте?
3. Чим вирізняються шведські кінострічки?
4. Які фільми Лукаса Мудіссона ви бачили? Які ваші враження?
5. Як можна охарактеризувати шведську кіноіндустрію?

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА РЕКОМЕНДОВАНИХ ПОСИЛАНЬ:

- <http://www.hollywoodreporter.com/review/we-are-best-venice-review-619055>
- <http://www.vulture.com/2014/05/lukas-moodysson-interview-we-are-the-best.html>
- <http://variety.com/2013/film/global/we-are-the-best-review-venice-toronto-1200594172/>
- <http://filmmakermagazine.com/86109-i-was-too-young-for-punk-lukas-moodysson-on-we-are-the-best/#.V-Jg3fmLTIX>
- http://solonezdut.at.ua/Ewrosojus/06022013/treningi_po_tolerantnosti.pdf
- <http://readiska.in.ua/novosti-ukrainy/item/2396-1453491905>
- <https://sweden.se/wp-content/uploads/2013/10/Swedish-film-russian-high-resolution.pdf>
- <http://mrm.ua/ru/article/252>